

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๒/๖๓๕

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง การขอความเห็นชอบต่อร่างเอกสารผลลัพธ์ของเวทีทบทวนการโยกย้ายถาวรสหัสไทยระหว่างประเทศ และคำมั่นโดยสมัครใจของไทย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขานุการนายกรัฐมนตรี ที่ นร. ๐๕๐๕/ว(ล)๒๐๔๗ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างปฏิญญาความคึบหน้าของเวทีทบทวนการโยกย้ายถาวรสหัสไทยระหว่างประเทศ และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. ร่างคำมั่นของไทยสำหรับการประชุม International Migration Review Forum (IMRF)

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า คณะกรรมการรับทราบเรื่องการรับรองข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถาวรสหัสไทยที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration: GCM) และแนวทางการดำเนินการขั้นต่อไปในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการขอความเห็นชอบต่อ (๑) ร่างปฏิญญาความคึบหน้า (Progress Declaration) ของการดำเนินการตาม GCM ซึ่งจะเป็นเอกสารผลลัพธ์ของเวทีทบทวนการโยกย้ายถาวรสหัสไทยระหว่างประเทศ (International Migration Review Forum: IMRF) และ (๒) คำมั่นโดยสมัครใจของไทยที่จะเสนอต่อเวทีทบทวนฯ ดังกล่าว มาเพื่อคณะกรรมการฯ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๕ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์กรระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยรวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

เกี่ยวกับเรื่องนี้ กระทรวงการต่างประเทศขอเรียน ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑ GCM เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศเรื่องการโยกย้ายถาวรสหัสบันแรบที่มีการจัดทำขึ้นภายใต้กรอบสหประชาชาติ และได้รับการรับรองโดยที่ประชุมเต็มคณะของสมัยของสหประชาชาติ สมัยที่ ๗๓ (UNGA73) เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ GCM เป็นเอกสารที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากประเทศระหว่างประเทศ โดยมีสาระเป็นการวางแผนทางสำหรับบริหารจัดการการโยกย้ายถาวรสหัสไทยอย่างครอบคลุมและบูรณาการ เพื่อรับมือกับความท้าทายของการโยกย้ายถาวรสหัสไทยในบริบทปัจจุบัน และส่งเสริมบทบาทของผู้โยกย้ายถาวรสหัสไทยและการโยกย้ายถาวรสหัสไทยในการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ ๑๐.๗

๑.๑.๒ GCM ระบุให้มีการจัดเวทีทบทวนฯ ทุก ๕ ปี เพื่อติดตามความคืบหน้าในการนำ GCM ไปปฏิบัติ โดยเริ่มครั้งแรกในปี ๒๕๖๕ และในช่วง ๒ ปีก่อนการจัดการเวทีทบทวนฯ จะจัดการประชุมทบทวนในระดับภูมิภาค ซึ่งที่ผ่านมา การประชุมทบทวนในส่วนของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐-๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่กรุงเทพฯ โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะกรรมการประเทศไทยเข้าร่วมและนำเสนอความคืบหน้าในการดำเนินการของไทยในการประชุมดังกล่าว

/๑.๑.๓ ในเวที...

๑.๓ ในเวทีทบทวนฯ ที่กำหนดจะจัดขึ้นครั้งแรกระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ในรูปแบบปกติ (in person) เครือข่ายสหประชาชาติว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานในฐานะฝ่ายเลขานุการ ได้อขอให้ประเทศไทย ๆ พิจารณาให้คำมั่นโดยสมัครใจเกี่ยวกับการดำเนินการตาม GCM โดยอาจเป็นคำมั่นในเชิงนโยบาย การดำเนินการ กระบวนการ หรือการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ Migration Multi-Partner Trust Fund เป็นต้น โดยขอให้มีลักษณะที่จับต้องได้ สามารถวัดผลได้ และเป็นการมองไปข้างหน้า ทั้งนี้ สามารถทำการประกาศก่อนหน้า หรือในเวทีทบทวนดังกล่าว โดยเครือข่ายฯ จะมีการติดตามและบันทึกผลการดำเนินการตามคำมั่นเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะต่อไป

๑.๔ คณะกรรมการร่วมตระหนึกรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๑ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการร่วมตระหนึกรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องข้อตกลง GCM ที่ผ่านกระบวนการเจรจาแล้ว และอนุมัติให้หัวหน้าคณะกรรมการผู้แทนไทยในการประชุมระดับสูงระหว่างรัฐ เพื่อรับรอง GCM ที่เมืองมาร์ราเกช ราชอาณาจักรโมร็อกโก ร่วมรับรองข้อตกลงดังกล่าว

๑.๔.๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ กระทรวงการต่างประเทศมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานขับเคลื่อนการนำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัยและข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลดภัย เป็นระบบที่ปรับเปลี่ยน และปกติ ไปปฏิบัติ โดยอิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ เป็นหัวหน้าคณะกรรมการทำงาน และมีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ร่วมในคณะกรรมการ รวม ๑๗ คน ได้แก่ สำนักงานตรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลฎิธรรม สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภากาณัมมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตรวจสอบเข้าเมือง กระทรวงกลาโหม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กองบัญชาการกองทัพไทย กระทรวงการต่างประเทศ และศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก

๑.๔.๓ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการร่วมตระหนึรือคำสั่งที่รับทราบเกี่ยวกับ การรับรองข้อตกลง GCM และแนวทางดำเนินการขั้นต่อไปในการนำข้อตกลงไปปฏิบัติ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการร่วมตระหนึรือ

การร่วมรับรองร่างปฏิญญาความคืบหน้า และการให้คำมั่นของไทยในเวทีทบทวนฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ในด้านนโยบายและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการร่วมตระหนึรือพิจารณา ตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการร่วมตระหนึรือ พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความจำเป็นเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่เวทีทบทวนฯ จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จึงมี ความจำเป็นที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการร่วมตระหนึรือร่างปฏิญญาความคืบหน้า และคำมั่นของไทย ก่อนที่คณะกรรมการผู้แทนไทยจะเข้าร่วมเวทีทบทวนฯ และร่วมรับรองร่างปฏิญญาดังกล่าว ก่อนวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างปฏิญญาความคืบหน้าของการดำเนินการตาม GCM (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๔.๑.๑ ร่างปฏิญญาความคืบหน้า เป็นเอกสารผลลัพธ์ของเวทีทบทวนฯ โดยเป็นเอกสารที่ไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่ได้มุ่งให้มีการเจรจาเพื่อเปิดประเด็นสาระใหม่ที่มากเกินไปกว่าที่ GCM ได้เคยตกลงไว้

๔.๑.๒ สาระสำคัญของร่างปฏิญญาความคืบหน้า เป็นการยืนยันความสำคัญของหลักการและวัตถุประสงค์ของข้อตกลงฯ และสะท้อนความคืบหน้า ความท้าทาย ซึ่งว่าง และข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามข้อตกลงฯ เช่น (๑) การต่อยอดจากการดำเนินการและแนวปฏิบัติที่ดีในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) รวมถึงการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ และวัคซีน (๒) การเคารพสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐาน และการคุ้มครองสตรีและเด็กหญิงผู้อยู่ภายนอกย้ายถิ่นฐาน (๓) การเพิ่มความพยายามในการส่งเสริม

การโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลง เพื่อตอบสนองสถานการณ์ด้านแรงงาน และการสร้าง ช่องทางการโยกย้ายถิ่นฐานสำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสถานการณ์ประจำบางอื่น ๆ (๔) การดำเนินการ ด้านต่าง ๆ เช่น การให้ข้อมูลด้านสิทธิและพันธกรณีแก่ผู้โยกย้ายถิ่นฐาน การยอมรับการพัฒนาอัตลักษณ์ ทางกฎหมาย การยอมรับทักษะและวุฒิการศึกษา การลดค่าใช้จ่ายในการส่งเงินกลับประเทศต้นทาง (๕) การทบทวนการดำเนินการตาม GCM (๖) การบูรณาการการโยกย้ายถิ่นฐานในแผนพัฒนาระดับชาติ และกรอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง (๗) การส่งเสริมขีดความสามารถของประเทศ การแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี และการสนับสนุนทางการเงินให้แก่ Migration Multi-Partner Trust Fund (๘) การสนับสนุนให้รัฐสมาชิก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้คำมั่นผ่าน Pledging Initiative (๙) การพัฒนากลไกการขึ้นฝั่ง (disembarkment mechanisms) สำหรับผู้ที่ได้รับการช่วยชีวิต และ (๑๐) การขอให้ประธานสมัชชาสหประชาชาติจัดการประชุม เต็มคณะของสมัชชาฯ เพื่อพิจารณาเรียกราย ๒ ปีของเลขานุการสหประชาชาติเกี่ยวกับการดำเนินการ ตาม GCM

๔.๓ ร่างปฏิญญาฯ ที่เสนอต่อคณะกรรมการตระหนุนตรีเป็นร่างล่าสุดที่ผ่านการเจรจา โดยผู้แทนของประเทศไทยต่าง ๆ ที่นครนิวยอร์กมาแล้วตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ โดยคณะกรรมการตระหนุนภารกิจ ประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์กได้เข้าร่วมการเจรจาตามโดยตลอด ตามแนวทางที่กระทรวง การต่างประเทศได้ประสานขอรับทำท่าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเป็นระยะ ๆ

๔.๔ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการนำ ข้อตกลงระหว่างประเทศไทยด้วยผู้ลี้ภัยและข้อตกลงระหว่างประเทศไทยเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลง และการ ไปปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เพื่อแจ้งพัฒนาการ และเปลี่ยนความเห็น และขอรับความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาความคืบหน้า ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้พิจารณาแล้ว ไม่มีข้อขัดข้อง

๔.๕ ร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยเกี่ยวกับการดำเนินการตาม GCM

๔.๕.๑ ตามที่เครือข่ายสหประชาชาติฯ ได้รับการยอมรับถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลง และการ ไปปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เพื่อแจ้งพัฒนาการ และเปลี่ยนความเห็น และขอรับความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาความคืบหน้า ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้พิจารณาแล้ว ไม่มีข้อขัดข้อง

๔.๕.๒ ร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยเกี่ยวกับการดำเนินการตาม GCM

๔.๕.๒.๑ ตามที่เครือข่ายสหประชาชาติฯ ได้รับการยอมรับถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลง และการ ไปปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เพื่อแจ้งพัฒนาการ และเปลี่ยนความเห็น และขอรับความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาความคืบหน้า ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้พิจารณาแล้ว ไม่มีข้อขัดข้อง

๔.๕.๒.๒ ร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยเกี่ยวกับการดำเนินการตาม GCM

๔.๕.๒.๒.๑ ตามที่เครือข่ายสหประชาชาติฯ ได้รับการยอมรับถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลง และการ ไปปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เพื่อแจ้งพัฒนาการ และเปลี่ยนความเห็น และขอรับความเห็นชอบต่อร่างปฏิญญาความคืบหน้า ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้พิจารณาแล้ว ไม่มีข้อขัดข้อง

(๑) ให้บุตรของผู้โยกย้ายถิ่นฐานทุกคนที่เกิดในประเทศไทยได้รับการดูแลด้วยสูตรบัตร

(๒) พัฒนาระบบทลักประเมินสุขภาพให้ครอบคลุมผู้โยกย้ายถิ่นฐานกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น

(๓) นำมาตรการทางเลือกแทนการคุ้มขังเด็กผู้โยกย้ายถิ่นฐานมาใช้อย่างมี

ประสิทธิภาพ

(๔) ส่งเสริมทัศนคติที่ดีของสาธารณะเกี่ยวกับประโยชน์ของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และขัดการเลือกปฏิบัติและการตราชูญ์ของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ดังรายละเอียดโดยย่อของแนวทางการดำเนินการตามคำมั่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามคำมั่น ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะกรรมการตระหนุนตรี หรือคำสั่งใด ๆ ไม่มี

๖. ผลกระทบ
ไม่มี

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา
ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการนำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย และข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถาวรสูบน้ำที่ปลดภัย เป็นระเบียบ และปกติ ไปปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๗ หน่วยงาน ได้พิจารณาลงนามร่วมกัน ความคืบหน้าฯ และคำมั่นของไทยแล้ว ไม่มีข้อขัดข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ มติคณะรัฐมนตรีตามข้อ ๑.๒.๑ และ ๑.๒.๓

๙.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์กรระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างปฎิญญาความคืบหน้าฯ และเห็นชอบให้คณะผู้แทนไทยร่วมรับรองร่างปฎิญญาความคืบหน้าฯ ในเวทีทบทวนการโยกย้ายถาวรสูบน้ำที่ปลดภัย ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นและมีการเสนอปรับแก้ร่างเอกสารในส่วนที่มีใช้สารสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทยขอให้กระทรวงการต่างประเทศหรือส่วนราชการเจ้าของเรื่องดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๑๐.๒ ให้ความเห็นชอบต่อร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถาวรสูบน้ำที่ปลดภัย เป็นระเบียบ และปกติ เพื่อให้คณะผู้แทนไทยประกาศในเวทีทบทวนการโยกย้ายถาวรสูบน้ำที่ปลดภัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รองนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์กรระหว่างประเทศ

กระทรวงการต่างประเทศ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๒๖ (นางสาวกัลย์ธิรา คุ้มไฟโจรน์ ๐๘๓ ๖๕๕ ๙๖๓๖)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๕๐๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kalthira.k@mfa.go.th